

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. birželio 16 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Audriaus Bakavecko, Stasio Gagio (pranešėjas) ir Gintaro Kryževičiaus (kolegijos pirmininkas), teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo Aurimo Drižiaus atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. kovo 31 d. nutarties administracinėje byloje pagal pareiškėjo Aurimo Drižiaus skundą atsakovui Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai (tretieji suinteresuoti asmenys – Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas, Visuomenės informavimo etikos asociacija, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnyba) dėl sprendimo panaikinimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2020 m. lapkričio 19 d. priėmė sprendimą administracinėje byloje Nr. eI2-1236-789/2020, kuriuo pareiškėjo Aurimo Drižiaus (toliau – ir pareiškėjas) skundą atmetė.

Pareiškėjas Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per Vilniaus apygardos administracinį teismą 2020 m. gruodžio 18 d. elektroniniu paštu padavė apeliacinį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. lapkričio 19 d. sprendimo.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2020 m. gruodžio 22 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo apeliacinį skundą.

Pareiškėjas Vilniaus apygardos administraciniam teismui 2021 m. sausio 5 d. pateikė procesinį dokumentą, kuriame dėstė nesutikimo su Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutartimi motyvus.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. sausio 20 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo 2021 m. sausio 5 d. atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. kovo 10 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. eAS-162-520/2021 (toliau – ir 2021 m. kovo 10 d. nutartis) Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. sausio 20 d. nutartį panaikino ir pareiškėjo 2021 m. sausio 5 d. atskirojo skundo dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties priėmimo klausimą perdavė Vilniaus apygardos administraciniam teismui nagrinėti iš naujo.

II.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. kovo 31 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo Aurimo Drižiaus atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties panaikinimo, Vilniaus apygardos administraciniame teisme gautą 2021 m. sausio 5 d., ir patikslintą atskirąjį skundą, Vilniaus apygardos administraciniame teisme gautą 2021 m. kovo 30 d. Teismas nurodė, nutarčiai įsiteisėjus, Vilniaus apygardos administraciniame teisme 2021 m. sausio 5 d. gauto atskirojo skundo ir 2021 m. kovo 30 d. gauto atskirojo skundo kopijas gražinti pareiškėjui.

Teismas, atsižvelgęs į tai, kad pareiškėjas Vilniaus apygardos administraciniam teismui 2021 m. sausio 5 d. pateiktame dokumente dėstė nesutikimo su Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutartimi motyvus, 2021 m. kovo 16 d. nutartimi pareiškėjo Vilniaus apygardos administraciniam teismui 2021 m. sausio 5 d. pateiktą dokumentą nutarė laikyti atskiruoju skundu dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties.

Teismas, nustatęs, kad pareiškėjo atskirasis skundas neatitinka Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) reikalavimų, atsižvelgęs į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. kovo 10 d. nutartyje išdėstytus argumentus, 2021 m. kovo 16 d. nutartyje konstatavo, kad pareiškėjas 2021 m. sausio 5 d. atskirąjį skundą pateikė elektroniniu paštu, o ne naudodamasis Lietuvos teismų informacinės sistemos Liteko VEP posistemiū, o šio skundo originalas, kuriame būtų originalus pareiškėjo parašas, teismui per ABTĮ nustatytą terminą nebuvo pateiktas, nustatė pareiškėjui terminą iki 2021 m. kovo 29 d. atskirojo skundo trūkumams, nurodytiems nutarties motyvuojamojoje dalyje, pašalinti, t. y. pateikti atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties, naudojantis Lietuvos teismų informacinės sistemos Liteko VEP posistemiū arba raštu, išsiunčiant atskirąjį skundą paštu arba pateikiant atskirąjį skundą atvykus į teismą. Teismas taip pat pasiūlė nurodyti svarbias priežastis, kurios sukliudė pareiškėjui pateikti atskirąjį skundą per ABTĮ nustatytą terminą ir prašyti teismo atnaujinti terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti.

Teismas nustatė, jog Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. kovo 16 d. nutartis pareiškėjui įteikta 2021 m. kovo 17 d., pareiškėjas, vykdydamas teismo 2021 m. kovo 16 d. nutartį, 2021 m. kovo 22 d. paštu išsiuntė ranka pasirašytą patikslintą atskirąjį skundą (gautas 2021 m. kovo 30 d.).

Teismas pažymėjo, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. kovo 16 d. nutartyje buvo nurodyta, jog atskirąjį skundą pareiškėjas turėjo pateikti iki 2020 m. gruodžio 30 d., atskirasis skundas buvo pateiktas 2021 m. sausio 5 d., t. y. praleidus 7 kalendorinių dienų terminą. Teismas išaiškino pareiškėjui teisę nurodyti svarbias priežastis, kurios sukliudė pareiškėjui pateikti atskirąjį skundą per ABTĮ nustatytą terminą, taip pat prašyti atnaujinti terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti.

Susipažinęs su patikslintu atskiruoju skundu, teismas nustatė, kad jame pareiškėjas nenurodė svarbių priežasčių, kurios sukliudė jam pateikti atskirąjį skundą per ABTĮ nustatytą terminą, taip pat nėra prašoma atnaujinti terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti. Atskirajame skunde dėstomi nesutikimo su Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutartimi motyvai, tačiau nenurodoma, dėl kokių priežasčių praleistas terminas atskirajam skundui paduoti.

Teismas aptarė ABTĮ 151 straipsnį, 138 straipsnio 3 dalies 1 punktą, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamą praktiką skundų padavimo terminų aspektu ir atsižvelgęs į tai, kad pareiškėjas patikslintame atskirajame skunde nenurodė priežasčių, dėl kurių jis praleido terminą 2021 m. sausio 5 d. atskirajam skundui paduoti, neprašė teismo atnaujinti terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti, nusprendė, jog pareiškėjas praleido terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti. Teismas atsisakė priimti pareiškėjo 2021 m. sausio 5 d. teismui pateiktą atskirąjį skundą ir 2021 m. kovo 30 d. teismui pateiktą patikslintą atskirąjį skundą ir gražino juos pareiškėjui.

III.

Pareiškėjas Aurimas Drižius atskirajame skunde prašo panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. kovo 31 d. nutartį ir priimti nagrinėti pareiškėjo skundą.

Pareiškėjas atskirajame skunde nurodo, jog skundžiama teismo nutartis yra neteisėta, nes pareiškėjas pateikė pasirašytą skundo originalą, jis Vilniaus apygardos administraciniame teisme gautas 2021 m. kovo 30 d., tačiau vis tiek buvo nuspręsta atsisakyti priimti skundą nagrinėti. Pareiškėjas vertina, jog bylą nagrinėjusi teisėja piktnaudžiauja savo tarnybine padėtimi. Pareiškėjas atkreipia dėmesį, jog jokie terminai siekiant apskūsti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. lapkričio 19 d. sprendimą nebuvo praleisti, skundas buvo pasirašytas saugiu elektroniniu parašu ir teigia, kad teismas vengia atlikti savo pareigą nagrinėti skundą iš esmės.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

Nagrinėjamo atskirojo skundo dalykas – Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. kovo 31 d. nutarties, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo Aurimo Drižiaus 2021 m. sausio 5 d. atskirąjį skundą ir 2021 m. kovo 30 d. patikslintą atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties, pagrįstumas ir teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas skundžiamą nutartį priėmė nustatęs, kad pareiškėjas nenurodė svarbių priežasčių, kurios sukliudė jam pateikti atskirąjį skundą per ABTĮ nustatytą terminą, taip pat neprašė atnaujinti terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti, todėl sprendė, jog pareiškėjas praleido terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti.

Pareiškėjas su tokiu pirmosios instancijos teismo vertinimu nesutinka ir laikosi pozicijos, kad jo skundas turi būti priimtas nagrinėti.

Teisėjų kolegija, nagrinėdama atskirojo skundo argumentus ir tikrindama pirmosios instancijos teismo nutarties teisėtumą ir pagrįstumą, pažymi, kad nors teisminės gynybos universalumo ir prieinamumo principas reiškia, jog kiekvienas asmuo, norintis inicijuoti teismo procesą, turi teisę kreiptis į teismą, tačiau teisė kreiptis į teismą turi būti įgyvendinama laikantis tam tikrų procesinių reikalavimų. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje daug kartų akcentuota, jog Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalyje ir ABTĮ 5 straipsnyje įtvirtinta asmens teisė kreiptis į teismą nėra absoliuti, kadangi ji neatsiejama nuo asmens pareigos įgyvendinti šią teisę laikantis įstatymų nustatytų procesinių reikalavimų, vienas iš kurių yra kreipimasis į teismą įstatymo nustatytu terminu (žr., pvz., 2020 m. sausio 8 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-21-525/2020; 2019 m. spalio 9 d. nutartį administracinėje byloje eAS-588-602/2019; 2010 m. spalio 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁵-575/2010).

Administracinių bylų teisenos įstatymo 152 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu skundžiama nutartis, įstatymo nustatyta tvarka priimta nagrinėjant bylą proceso šalims nedalyvaujant, atskirasis skundas gali būti paduodamas per septynias kalendorines dienas nuo nutarties patvirtintos kopijos (nuorašo) įteikimo dienos.

Nagrinėjamu atveju aplinkybė, jog atskirasis skundas dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. paduotas praleidus ABTĮ 152 straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą, jau nustatyta įsiteisėjusioje Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. kovo 10 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eAS-162-520/2021.

Vadovaujantis ABTĮ 151 straipsniu, atskiriesiems skundams paduoti ir nagrinėti taikomos taisyklės, reglamentuojančios procesą apeliacinės instancijos teisme. Todėl dėl pirmosios instancijos teismo priimtos nutarties paduodamas atskirasis skundas turi atitikti ABTĮ

134 straipsnyje nustatytus turinio bei formos reikalavimus. ABTĮ 138 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas apeliacinio skundo, neatitinkančio ABTĮ 134 straipsnio reikalavimų, trūkumų šalinimo institutas, kuris taikytinas ir nustatčius atskirojo skundo turinio bei formos trūkumus. Jeigu atskirasis skundas neatitinka ABTĮ 134 straipsnio reikalavimų, nutartimi nustatomas terminas trūkumams pašalinti (ABTĮ 138 str. 2 d., 151 str.). Kai per teismo nustatytą terminą trūkumai nepašalinami, atskirasis skundas laikomas nepaduotu ir grąžinamas pareiškėjui.

Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgdamas į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. kovo 10 d. nutartyje pateiktus išaiškinimus, pagrįstai nustatė pareiškėjui terminą 2021 m. sausio 5 d. atskirojo skundo trūkumams pašalinti, t. y. iki 2021 m. kovo 29 d. pateikti tinkamai įformintą atskirąjį skundą (per Liteko VEP posistemį arba raštu (paštu ar atvykus į teismą)), nurodyti svarbias priežastis, kurios sukliudė pareiškėjui pateikti atskirąjį skundą per ABTI nustatytą terminą, ir prašyti teismo atnaujinti terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti.

Nors pareiškėjas 2021 m. kovo 22 d. paštu išsiuntė ranka pasirašytą patikslintą atskirąjį skundą (pirmosios instancijos teisme gautas 2021 m. kovo 30 d.), tačiau neprašė pirmosios instancijos teismo atnaujinti praleistą terminą atskirajam skundui dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties paduoti. Atsižvelgdama į tai, kad pareiškėjas pašalino ne visus Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. kovo 16 d. nutartyje nurodytus 2021 m. sausio 5 d. atskirojo skundo trūkumus, teisėjų kolegija vertina, jog pirmosios instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė proceso teisės normas bei pagrįstai atsisakė priimti pareiškėjo atskirąjį skundą.

Dėl kitų pareiškėjo atskirojo skundo argumentų, susijusių su Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. lapkričio 19 d. sprendimo apskundimo terminu, teisėjos piktnaudžiavimu ar teismo vengimu atlikti savo pareigą nagrinėti skundą iš esmės, teisėjų kolegija pažymi, jog šioje byloje apeliacinės instancijos teismas nagrinėja skundžiamos pirmosios instancijos teismo 2021 m. kovo 31 d. nutarties pagrįstumą ir teisėtumą, o Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. lapkričio 19 d. sprendimo apskundimo terminas, piktnaudžiavimas ar vengimas nėra šios bylos nagrinėjimo dalykas.

Apibendrinama nurodytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas, atsisakęs priimti pareiškėjo Aurimo Drižiaus 2021 m. sausio 5 d. atskirąjį skundą ir 2021 m. kovo 30 d. patikslintą atskirąjį skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020 m. gruodžio 22 d. nutarties panaikinimo, priėmė teisėtą bei pagrįstą nutartį, kurios pareiškėjo atskirajame skunde nurodyti argumentai nesudaro pagrindo naikinti. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. kovo 31 d. nutartis paliekama nepakeista, o pareiškėjo atskirasis skundas atmetamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 154 straipsnio 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Pareiškėjo Aurimo Drižiaus atskirąjį skundą atmesti.

Vilniaus apygardos administracinio teismo 2021 m. kovo 31 d. nutartį palikti nepakeistą.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Audrius Bakaveckas

Stasys Gagys

